

LOTTE LONCIN

1. De Vijftigers samen op kot. De beatniks in een roestige rammelbak de Route 66 af. De Futuristen bestormen met veel kabaal de parochiezalen van Zuid-Rusland. Wat een tijden. Of toch in mijn verbeelding. In werkelijkheid beeld ik me in hoe net buiten mijn blikveld dichters van dezelfde school samentroepen op de hoek van de straat. Dat ze in de bar waar ik niet ben tot diep in de nacht roezemoezen. Bij stations anderstalige poëten omarmen. In gedeelde ateliers op een stoel kruipen om manifesten te verkondigen. Verbeelding. Denk ik. Hopend niets te missen.
Maar omdat chaos samenklontert tot structuren, omdat we tenminste de werkelijkheid nog delen en logoritmes, omdat ideeën uit samenlevingen opborrelen, ontsnapt niets wat gemaakt wordt aan grotere bewegingen. ‘Niets dat niet iets anders aanraakt.’ Als analist is het boeiend die bewegingen in kaart brengen, verbanden zoeken. Als schrijver interesseert net de chaos me, het gebroebel, het geborrel, meer dan de patronen.
2. Euhm. Het grassprietje links onderaan, schuin achter de derde paardenbloem van rechts. Nee daar. Goh ja, laat maar.
3. Vertalen is (na schrijven) de mooiste denksport. Vertalen verruimt je taal. Vertalingen verbreden je horizon. De horizon bevrijdt je geest. Waar blijven de paninistickers met Anne Stoffel, Helen Saelman, Martin De Haan, Rokus Hofstede, Alexandre Popowitz, Erika Dedinszky, Tom Van de Voorde, Katelijne De Vuyst, Katrien Vandenberghe, Karol Lesman, Charlotte Pothuizen, Dirk Zijlstra, van al die voortreffelijke vertalers, die met geduld en toewijding onze blik open trekken?
4. Door zichzelf. Bij het Gents Collectief van Poëzievertalers en de Akakevitsji (Brussels Collectief van Poëzievertalers), waar ik af en toe aanschoof, leerde ik dat elke taal een eigen poëzie in zich draagt. Het Engels is veilig, het Russisch is verheven en rijmt gemakkelijk, het Frans is overdadig, het Bosnisch expressief, het Arabisch beeldend... Het Nederlands is hard, heb ik me laten vertellen, maar vrij.
5. Ik zie de kunsten, de mensheid als een geheel. Amen!
6. Soms staan dromen glashelder op je netvlies gebrand, helderder dan sommige herinneringen. In een van mijn vroegste nachtmerries valt het licht alsof het nergens vandaan komt, zoals soms bij het begin van een theaterstuk: een soort van schemer. Ik sta bij een plastic rots, net iets kleiner dan ik. Ik ben een jaar of vijf, zes. Ik proef natte aarde. Ja. Natte aarde. Op de vloer zie ik schaduwen vallen van planten met grote bladeren. Of nee, ik voel ze, de kilte. De planten zelf kan ik van waar ik sta niet zien. Dit is een filmstudio. Jurrassic Park. Ik moet dus zes geweest zijn. Ik heb hard gerend. Mijn longen staan in brand. De aarde dreunt. Ik ren en ik ren en ik ren. Naar een hoek van de enorme loods, dat

geluid van voetstappen in een enorme hal, grind, galm. Gedreun. Naar de hoek van de loods. Snel! Een zware metalen deur doemt op. Snel! Sneller! Ik kom in een gang terecht. Zacht geel licht valt door opbollende gordijnen naar binnen. Mijn grootmoeder moet hier ergens zijn. Ze moet hier ergens zijn. Aan het andere eind van de gang een donkere houten deur. Het type ooit modern. Ze klemt een beetje wanneer ik ze open duw. Ik proef natte aarde. Ik voel de koude schaduwen van planten die ik van waar ik sta niet kan zien. Gedreun. Ik ren en ik ren. Mijn longen branden. Rots. Gedreun. Rennen. Deur. Gordijnen. Zacht licht. Mijn grootmoeder moet hier ergens zijn. Deur. Natte aarde. Rots. Gedreun. Rennen. Deur. Gordijnen.

De meest kwellende nachtmerries zijn die waarin je niet aan een eindeloze, identieke herhaling kan ontsnappen.

7. Ik zie niet goed in wat beide vragen met elkaar te maken hebben. Moeten onze uitgeverijen, boekenkasten, bibliotheken divers, veelstemmig, veelkleurig, veellagig, veelvormig zijn? Natuurlijk! Nu, meteen, ogenblikkelijk? En of! Moeten onze gedichten, romans, theaterteksten maatschappelijk geëngageerd zijn? Natuurlijk niet. Mag het? Mabaja!

8. Laten we maar klein en onbeduidend blijven. Bespaart ons heel wat gedoe. Schrijven is een spel. Lezen is een spel. We nemen onszelf te serieus.

9. Poëzie blijft iets voor de geprivilegieerden, vrees ik, die het zich kunnen veroorloven om bijvoorbeeld deeltijds te werken. Zie ook vraag 7.

10. Tadaaaa! Pam pam - pam pam - pam pam. Spoken word! Wham! Bam! Ooooooo! Przwfff przwfff przhmpf. De meest pure vorm van literatuur. Wat zegt ze? Hoeraaaa! Iets met spoken. Ow. Howowow. Przwfff przwfff przhmpf. Oempf. En dan nu! He? Pataboem patabam... Poef. Wat? Woow! Hahaaa! Tsjak klets doink... Hillariteit.

11. Vladimir Majakovski, Paul van Ostaijen, Paul Bogaert, Radna Fabias, Maxime Garcia Diaz, Dominique De Groen, Nele Buyst, Loeke Vanhoutteghem, Aleksendr Kabanov, Boris Chersonskij, Miet Warlop, Kim Noble, Maud Van Hauwaert, Charlotte Van den Broeck, Anneleen Vanoffel, Kiril Medvedev, Danny Ronaldo, Hugo Claus, Pablo Neruda, Alfred Schaffer, Kornej Tsjoekovski, Anna Achmatova, Miriam Van Hee, Bob Vanden Broeck, Eva Gerlach, Gerrit Kouwenaar, Leonard Nolens, Seppe Bayens, Rashif Ait-Hammoud, Alicia Suskin Ostriker, Valeria Luiselli, Alan Ginsberg, Carlos Drummond de Andrade, Remco Campert, Boris Ryzji, Maarten De Graaff, Maarten Ingels, Stijn Vranken, Lisa Weeda, Bohmil Hrabal, Mikhail Bulgakov, Hannah Van Wieringen, Vitalski, Daniil Charms, Frank Keizer, Alexandre Popowitz, Tom Van de Voorde, Els Moors, Laurence Vielle, Charles Ducal,

Runa Svetlikova, Lies Van Gasse, Annelies Verbeke, Mustafa Stitou, Rodaan Al Galidi, iedereen wiens verzen in mijn hoofd rondknikkeren, iedereen wiens verzen verloren gingen in de mist, iedereen die ik op het verkeerde moment las, iedereen die ik niet las, niet goed las, nog niet las en misschien wel nooit zal lezen. Ik bedoel maar, ik geloof niet zo in de grootste, de beste, de sterkte, de gekste, de mooiste, de belangrijkste... We're missing the point here.